

قرائت قرآن بدون تدبیر خبری ندارد/ هدف از نزول وحی الهی، تدبیر است

یک قرآن پژوه اظهار کرد: پیشوایان دینی ما، مسلمانان را از زیاد خواندن قرآن بدون توجه داشتن به معنا بر حذر داشتند و تلاوت اندک قرآن همراه با تدبیر در آیات با هدف قرآن سازگارتر است.

یک قرآن پژوه اظهار کرد: پیشوایان دینی ما، مسلمانان را از زیاد خواندن قرآن بدون توجه داشتن به معنا بر حذر داشتند و تلاوت اندک قرآن همراه با تدبیر در آیات با هدف قرآن سازگارتر است.

به گزارش خبرنگار مهر، در خصوص لزوم و اهمیت قرآن پژوهی و مطالعه همراه با تأمل قرآن کریم، با حجت الاسلام حسین شربتی، محقق علوم دینی و قرآن پژوه، به گفتگو نشستیم که در ادامه می آید:

حجت الاسلام شربتی با بیان اینکه انسان موجودی ناشناخته است و برای شناخت او هزاران فیلسوف، روانشناس و دانشمند نظریه پردازی کرده اند و مکاتب زیادی پدید آمده است که بعضی از آنها سالها بر افکار مردم جهان حکومت می کردند و پس از گذشت زمان پی می بردند که این افکار دیگر پاسخگوی نیاز بشر نیست و منسوخ می گردید، اظهار کرد: در این میان تنها قرآن است که پس از ۱۴۰۰ سال زنده و با طراوت است و روز به روز معارف آن برای بشر روشن تر می شود. حتی فراتر از آن رفته و همه اندیشمندان و مکاتب مادی را به تحدی و مبارزه می طلبد. در قرآن کریم، آیه ۸۸ سوره اسراء آمده است: «قُلْ لِّئِنْ اجْتَمَعَتِ الْاِیُّسُ وَالْجِنَّ عَلٰی اَنْ یَّاتُوْا بِمِثْلِ هٰذَا الْقُرْاٰنِ لَا یَأْتُوْنَ بِمِثْلِهٖ وَلَوْ کَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِیْرًا». بگو اگر انس و جن گرد آیند تا نظیر این قرآن را بیاورند مانند آن را نخواهند آورد هر چند برخی از آنها پشتیبان برخی [دیگر] باشند.

وی افزود: قرآن کتابی جامع است و در آن به همه نیاز های بشر پاسخ داده شده است، تا آن جایی که امام سجاده (ع) فرمودند: اگر در همه دنیا و مشرق و مغرب عالم هیچ کس نباشد و تنها قرآن با من باشد از تنهایی ترسی ندارم.

این کارشناس علوم دینی خاطرنشان کرد: همان گونه که آب مایه حیات است و سرچشمه همه آب ها دریاست، سرچشمه همه حقایق وحی الهی است. امام علی (ع) در خطبه ۱۹۸ نهج البلاغه فرمودند: «قرآن دریایی است که کسی به انتهای آن نمی رسد»

این قرآن پژوه ادامه داد: این سخن بدان معناست که هرکس با تحقیق و پژوهش در قرآن می تواند با توجه به ظرفیت خود نکته ای جدید و تازه کشف کند. از امام صادق (ع) سوال شد: چرا شما هنگام وضو بجای تمام سر، قسمتی از سر را مسح می کنید؟ امام در پاسخ فرمودند: به دلیل حرف باء در آیه «وَامْسَحُوا بِرُؤُوسِكُمْ».

وی در توضیح مطلب ادامه داد: با تحقیق و پژوهش در آیات قرآن می توان از حروف و کلمات آن هم نکات بسیار دقیقی را استخراج کرد.

شربتی گفت: محققان با شیوه های مختلفی قرآن را تفسیر کرده اند. بعضی نظیر تفسیر «کشاف» به نکات ادبی توجه بیشتری کرده اند؛ بعضی نظیر تفسیر کبیر فخر رازی بیشتر توجه خود را در این قرار دادند که مناسبت هرکلمه، انواع احتمالات را طرح کنند. بعضی مانند تفسیر مجمع البیان و روح المعانی، بیشتر بر نقل آراء سایر مفسران پرداخته اند. بعضی نظیر تفسیر قرطبی بر جنبه های فقهی توجه بیشتری کرده اند. بعضی مانند تفسیر فی ظلال و المنار بر مسائل اجتماعی عنایت بیشتری داشته اند. بعضی نظیر تفسیر برهان تنها روایاتی را در ذیل هر آیه آورده اند. بعضی مانند تفسیر المیزان بیشتر عنایت خود را به کار بردن تا آیات قرآن را به کمک آیات دیگر تفسیر کنند. بعضی مانند تفسیر طنطاوی بر مسائل طبیعی که در قرآن مطرح شده است توجه خاصی داشته اند و بعضی مانند تفسیر نمونه بیشتر همت خود را بر شرح آیات و طرح مباحث مربوطه گذاشتند.

این قرآن پژوه اظهار کرد: پیشوایان دینی ما، مسلمانان را از زیاد خواندن قرآن بدون توجه داشتن به معنا بر حذر داشتند و تأکید کردند که تلاوت اندک قرآن همراه با تدبیر در آیات با هدف قرآن سازگارتر است. امام علی (ع) می فرماید: قرائتی که تدبیر در آن نباشد خیری در آن نیست.

شربتی با اشاره به سخن امام خمینی (ره) که فرمود «تأسف می خورم از اینکه چرا تمام عمر خود را صرف تدبیر در قرآن

نکردم» ادامه داد: تحقیق و پژوهش در قرآن از موضوعات بسیار مهم است، اما متأسفانه قرآن کریم همچنان در بین مسلمانان مهجور مانده است. امام علی(ع) می فرماید: زمانی بر مردم خواهد آمد که از قرآن در میان آنها جز نشانه ای باقی نماند.

وی گفت: خدای متعال در قرآن کریم کسانی را که در قرآن تدبیر و تحقیق نمی کنند مورد عتاب قرار می دهد: در آیه ۲۴ سوره محمد(ص) می خوانیم: «أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا». آیا در قرآن اندیشه نمیکنند یا بر دلهایشان قفل هایی نهاده شده است؟

شریعتی خاطر نشان کرد: در این کتاب آسمانی هدف از نزول قرآن تدبیر در آیات بیان شده است. در آیه ۲۹ سوره ص، می خوانیم: «كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ». این کتابی پربرکت است که بر تو نازل کرده ایم تا آیات آن را تدبیر کنند.

این قرآن پژوه ادامه داد: سیمای قرآن در این آیه ترسیم شده است؛ متن آن نوشته شده است «کتاب»؛ از سرچشمه وحی و علم بی نهایت الهی است «انزالناه»؛ گیرنده آن شخص معصوم است. «الیک»؛ محتوایش پر برکت است «مبارک»؛ هدف از نزول قرآن، تدبیر در آن است. «لیدبروا». کسی که در آیات قرآن تدبیر نکند سزاوار تحقیر الهی است.

شریعتی یادآور شد: هدف از نزول این کتاب بزرگ این نبوده که تنها به تلاوت و لقلقه زبان قناعت کنند، بلکه هدف این بوده است که آیاتش سرچشمه فکر و اندیشه و مایه بیداری وجدان ها گردد و آن نیز به نوبه خود حرکتی در مسیر عمل بیافریند. به امید روزی که قرآن جایگاه حقیقی خود را در جامعه پیدا کند و صرفاً جهت افتتاح مراسم و تزئین سفره های عقد و عروسی نباشد.